

ROVVILTNEMNDA I REGION 3 Oppland

27. juni 2014

Vedtak om lisensfellingskvote for jerv i 2014/15

Rovviltnemnda gjorde i møtet 25. juni 2014 følgende vedtak om lisensfellingskvote for jerv i 2014/15:

Rovviltnemnda i region 3 viser til den nasjonale målsettingen om 4 årlige ynglinger av jerv i region 3/Oppland. Rovviltnemnda konstaterer at jervebestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for region 3, jf. oversikt av sept. 2013 fra det nasjonale overvåkingsprogrammet. Nemnda har således myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling, jf. §§ 4, 7 og 8 i rovviltforskriften.

Rovviltnemnda vedtar en kvote for lisensfelling av jerv til **12 dyr**, hvorav maksimalt **5 hunddyr** (uavhengig av alder). Det åpnes for felling med delkvoter i lisensområder som samsvarer med den geografiske differensieringen i forvaltningsplanen:

Lisensområde A: Langs kommunegrensa mellom Vang/Øystre Slidre og Lom/Vågå, videre langs Rv51 til Vågåvatnet/Otta og deretter Otta og Gudbrandsdalslågen sørover til Otta. Deretter langs kommunegrensa mellom Sel og Nord-Fron til nasjonalparkgrensa for Rondane nasjonalpark, og denne følges til fylkesgrensa mot Hedmark: **5 dyr**

Lisensområde B: resten av fylket: **5 dyr**

2 dyr som tilleggsdyr som kan fordeles undervegs i lisensfellingsperioden. Ved tildeling av tilleggsdyr skal områder/kommuner med høye tap til jerv prioriteres.

Begrunnelse for en økning av kvoten i forhold til innstillingen er en økt vekt på at jervebestanden ligger nærmere det matematiske utregnede bestandsnivå i en gjennomsnittsbestand. Dette er antall ynglinger siste år multiplisert med antall individer ($7 \times 6,4 = 45$ dyr).

Eventuelle endringer av områdegrenser og fordeling av gjenværende kvote underveis i fellingsperioden skal sekretariatet avklare med leder av nemnda. Etter 1. januar skal nemnda vurdere tiltak for å ta ut restkvoten i lisensfellingsperioden.

Fylkesmannen har ansvar for rapportering/informasjon i samband med lisensfelling. (jf forskriftens § 15, siste ledd). Dette gjelder informasjon om gjenværende kvote og mottak av meldinger om påskutte og felte dyr via telefonsvarer (Fylkesmannens rovvilttelefon).

Vedtaket kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser. Evt. klage stiles til Klima- og miljødepartementet, men sendes via Fylkesmannen i Oppland innen 3 uker etter at dette vedtaket er publisert.

NOTAT - saksframlegg

Til: Rovviltnemnda i region 3
Fra: Sekretariatet
Dato: 18.06.2014

Forslag til kvote og områder for lisensfelling av jerv i Oppland/region 3 i 2014/2015

Rovviltnemnda skal på det kommende møtet 25. juni 2014 vedta kvote og områder for lisensfelling av jerv i regionen. Fylkesmannen i Oppland kommer her med sitt forslag til kvote og områder for lisensfelling.

Forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 3 viser til den nasjonale målsettingen om 4 årlige ynglinger av jerv i region 3/Oppland. Rovviltnemnda konstaterer at jervebestanden ligger på/over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for region 3, jf. oversikt av sept. 2013 fra det nasjonale overvåkingsprogrammet. Nemnda har således myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling, jf. §§ 4, 7 og 8 i rovviltforskriften.

Sekretariatet tilrår at det fastsettes en kvote for lisensfelling av jerv til 10 dyr, hvorav maksimalt 4 hunndyr (uavhengig av alder). Det åpnes for felling med delkvoter i lisensområder som samsvarer med den geografiske differensieringen i forvaltningsplanen:

Lisensområde A: Langs kommunegrensa mellom Vang/Øystre Slidre og Lom/Vågå, videre langs Rv51 til Vågåvatnet/Otta og deretter Otta og Gudbrandsdalslågen sørover til Otta. Deretter langs kommunegrensa mellom Sel og Nord-Fron til nasjonalparkgrensa for Rondane nasjonalpark, og denne følges til fylkesgrensa mot Hedmark: 4 dyr

Lisensområde B: resten av fylket: 4 dyr

2 dyr som tilleggsdyr som kan fordeles undervegs i lisensfellingsperioden.

Eventuelle endringer av områdegrenser og fordeling av gjenværende kvote underveis i fellingsperioden skal sekretariatet avklare med leder av nemnda.

Fylkesmannen har ansvar for rapportering/informasjon i samband med lisensfelling. (jf forskriftens § 15, siste ledd). Dette gjelder informasjon om gjenværende kvote og mottak av meldinger om påskutte og felte dyr via telefonsvarer (Fylkesmannens rovvilttelefon).

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10, jf. §§ 1 og 3.

Nemnda viser til sekretariatet sin innstilling når det gjelder bakgrunn og begrunnelse for vedtaket.

Politiske føringer og lovverk

Følgende dokumenter er lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003-2004)
- Lov av 29.05.1981 om viltet (Viltloven)
- Lov av 19.06.2009 om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven)
- Forskrift av 18.03.2005 om forvaltning av rovvilt.
- brev av 28.07.06 fra LD/MD
- dok 8. av 16. juni 2011 – "rovviltforliket"
- brev av 21. mai 2014 fra Klima- og miljødepartementet

Bestandsmål og myndighet til å fastsette lisenskvote

Gjennom behandlingen av St.meld. nr 15 (2003-04) Rovvilt i norsk natur, jf Innst. S. nr. 174 (2003-2004) ble det vedtatt nasjonale bestandsmål for ulv, bjørn, gaupe, jerv og kongeørn. Det ble også vedtatt å opprette åtte forvaltningsregioner for rovvilt, hvor Oppland er en egen forvaltningsregion med bestandsmålene:

- 4 ynglinger av jerv
- 5 ynglinger av gaupe
- 0 ynglinger av bjørn
- 0 ynglinger av ulv

Gjennom «rovviltforskriften», fastsatt ved Kgl. res. den 18.03.2005, er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling etter forskriftens § 10 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Vurderingen av om nemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for jerv skal baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene (2011, 2012 og 2013). Det er dataene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt som skal legges til grunn. I de tilfeller der de nasjonale bestandsmålene i regionen ikke er nådd er det Miljødirektoratet som har myndighet til å eventuelt fatte kvote om lisensfelling. Direktoratet skal imidlertid vurdere om slik myndighet skal delegeres til rovviltnemnden etter en helhetlig vurdering av bestandssituasjonen for den aktuelle rovviltart, jf. kommentarene til forskriftens § 13 annet ledd. Det er sekretariatet, jf. forskriftens § 5, som skal legge til rette for et godt beslutningsunderlag for den regionale rovviltnemnda.

Vedtak om lisensfelling skal avgrense fellingsområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt

nærmere vilkår for gjennomføring av lisensfelling i samsvar med regional forvaltningsplan for rovvilt, jf. forskriftens § 6. For å unngå for stor avskyting av hunndyr bør det som hovedregel settes egne hunndyrkvoter som sikrer en større kontroll med den reproduserende del av bestanden, jf. forskriftens § 10. Rovviltnemnda eller direktoratet kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det. Perioden for lisensfelling av jerv er 10. september 2014 – 15. februar 2015.

Rovviltnemndas vedtak eller tilrådning skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriftens § 3 og § 6. Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes.

Den sør-norske jervebestanden (utdrag fra brev av 21. mai fra KLD)

Bestanden av jerv inndeles i tre delbestander, og den sørvestlige delbestanden med tilhold vest og sør for Østerdalen er fåtallig. Videre er det slik at Østerdalen fungerer som en barriere for utveksling av individer mellom den sørvestlige delbestanden og den østlige delbestanden. Rovdata beskriver den sørvestlige delbestanden som sårbar grunnet spedt rekrutteringsgrunnlag med relativt få ynglinger og svært begrenset tilførsel av dyr utenfra. Utfordringer når det gjelder antall og utveksling av individer til den sørvestlige delbestanden av jerv i Sør-Norge må derfor vektlegges i forvaltningen av arten i Sør-Norge. Videre er det for Sør-Norge sin del også utfordringer knyttet til arealdifferensieringen i de enkelte regioner og hensynet til naboregioner. Årsaken til dette er at Sør-Norge skiller seg noe fra nordlige deler av landet ved at det er flere tilgrensende naboregioner å forholde seg til, noe som særlig gjelder region 3 (Oppland) som grenser til regionene 1, 2, 4, 5 og 6. Vi er kjent med at rovviltnemnda i region 3 (Oppland) har tatt initiativ overfor tilgrensende forvaltningsregioner for samordning når det gjelder forvaltningen av jerv i Sør-Norge, og mener dette er et godt initiativ som vil bidra til å finne best mulige løsninger både med hensyn til jerv og beitenæring.

På denne bakgrunn legger Klima- og miljødepartementet opp til å be rovviltnemnda i region 3 (Oppland) om å inneha en særlig samordningsrolle når det gjelder jerv i Sør-Norge. Dette innebærer et ansvar for samarbeid og dialog, og ikke endringer i nemndenes selvstendige myndighet for fastsetting av forvaltningsplaner i de enkelte regioner.

Om lisensfelling av jerv

Lisensfelling er skademotivert felling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn eller ulv. Lisensfelling er således ikke jakt, men felling motivert ut fra behovet for skadereduksjon hjemlet i naturmangfoldlovens § 18. Bruk av denne fellingsformen kan være betinget av at den aktuelle arten ikke tilfredsstiller kriteriene jf. naturmangfoldloven § 18/eller at arten er fredet for å oppfylle vilkår i internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Særlig innenfor forvaltningsområder for rovvilt eller områder innenfor en region der rovvilt er prioritert i en vedtatt regional forvaltningsplan for rovvilt, skal det legges langt større vekt på å finne alternative løsninger til felling.

Bestandssituasjonen for jerv

Jervbestanden i Norge er gjennom flere år beregnet ut fra antall registrerte ynglehi. Jerven yngler første gang ved 3-4 års alder og tispene yngler ikke hvert år. I snitt vil om lag 60 % av de voksne tispene yngle det enkelte år. Videre er det variasjon i ynglesuksess både mellom de enkelte tisper og mellom år, og en må derfor regne med ujevnt antall ynglinger fra år til år.

Hovedutbredelsen for jerv i fylket er i fjellområdene i de nordre og østre delene av fylket, og delvis nordvestre. Dette ser man både ut fra de registrerte ynglingene tidligere år og de registrerte skadene på beitedyr (figur 1a-c).

Ut fra kunnskap om kjønnsfordelingen i jervebestanden, hvor stor andel av de voksne tispene som yngler og hvor gamle de er første gang de yngler kan man bruke antall registrerte ynglinger til å beregne antall jerv totalt. Én yngling tilsvarer omtrent 6,4 dyr (f eks vil da 10 ynglinger tilsvare om lag 64 dyr).

For 2011 er det beregnet et antall individer på 385 (58 ynglinger, ved 9 lokaliteter er det gjennomført hiuttak).

For 2012 er det beregnet et anslag over vinterbestanden av jerv i Norge på om lag 395 individer på landsbasis i 2012. Det ble registrert 68 ungekull av jerv i 2012, av disse ble 17 ungekull tatt ut ved såkalte hiuttak.

For 2013 år ble det påvist 44 ynglinger av jerv i Norge. Dette er en nedgang på 24 ynglinger i forhold til 2012, dvs. 35 % og vi må tilbake til 2002 for å finne et lavere antall ynglinger av jerv på landsbasis (30 ynglinger). Det er rovviltregion 8 (Troms og Finnmark) som har den største endringen i antall ynglinger sammenlignet med fjor-året. I denne regionen er det en nedgang på hele 17 ynglinger, og alle elleve ynglingene i denne regionen i år ligger i Troms. De andre regionene har en endring på en til tre ynglinger i for-hold til fjoråret. Det nasjonale bestandsestimatet basert på antall ynglinger de tre siste årene er redusert med omkring 45 individer; fra 395 dyr i 2012 til 350 i 2013, noe som tyder på en reell nedgang i bestanden. Endringen i antall voksendyr skyldes at det utgår et år med 66 ynglinger (2010) og kommer til et år med 44 ynglinger (2013) i datagrunnlaget for bestandsestimatet.

For 2014 er det pr nå registrert 44 ynglinger derav 7 i region 3/Oppland. Endelig rapport fra dette arbeidet foreligger ikke før i sept 2014.

I tillegg er det utviklet metode for å kunne skille jerveindivider ved hjelp av DNA-materiale fra innsamlede ekskrementer. Antallet jerv man har beregnet ut fra DNA-analyser på individnivå har samsvart godt med antallet jerv man har beregnet ut fra antall registrerte ynglehi.

I Oppland ble det i perioden 2011-2013 registrert henholdsvis 2¹⁾, 4 og 5 ynglinger (tabell 1 og figur 1). Dette gir et snitt på 3,7 ynglinger for denne 3-årsperioden. Bestandsmålet på 4 ynglinger er således nådd.

I følge foreløpige vurderinger fra Statens naturoppsyn er det registrert 7 antatt sikre/dokumenterte ynglinger i fylket i 2014; 3 i Lesja, 1 i Dovre, 1 i Lom, 1 i Sør-Fron, 1 i Ringeby). Det er foretatt hiuttak i Ringeby (3 valper avlivet), i Dovre (2 valper avlivet), og i Sør-Fron/Langsua (1 tise, 2 valper avlivet). Det er altså foretatt hiuttak ved 3 av 7 ynglinger.

SNO har i mai/juni hatt ytterligere noen lokaliteter under tett oppfølging der det er aktivitet av jerv. Dette gjaldt særlig lokaliteten i Jønndalen i Vågå. Ved barmarkskontroll har denne lokaliteten fått status «yngling/usikker».

Rovdata vil legge fram endelig rapport for jerv iht det nasjonale overvåkingsprogrammet innen 1. oktober.

Tabell 1. Registrerte ynglinger av jerv i Oppland.

	- 02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	Snitt 11-13
Jerv	4	4	6	7	7	6	5	3	5	2 ¹⁾	4	5	7 ²⁾	3,7

¹⁾ SNO har meldt om svært vanskelige registreringsforhold i 2011, og det var vanskelig å følge opp flere av tispene tilstrekkelig. Synsobservasjoner av flere jerv sammen i løpet av sommeren 2011 tydet på at det var flere ynglinger enn det som står i sluttrapporten fra Rovdata.

²⁾ For 2014 er tallene foreløpige. Endelig rapport foreligger fra Rovdata september 2014.

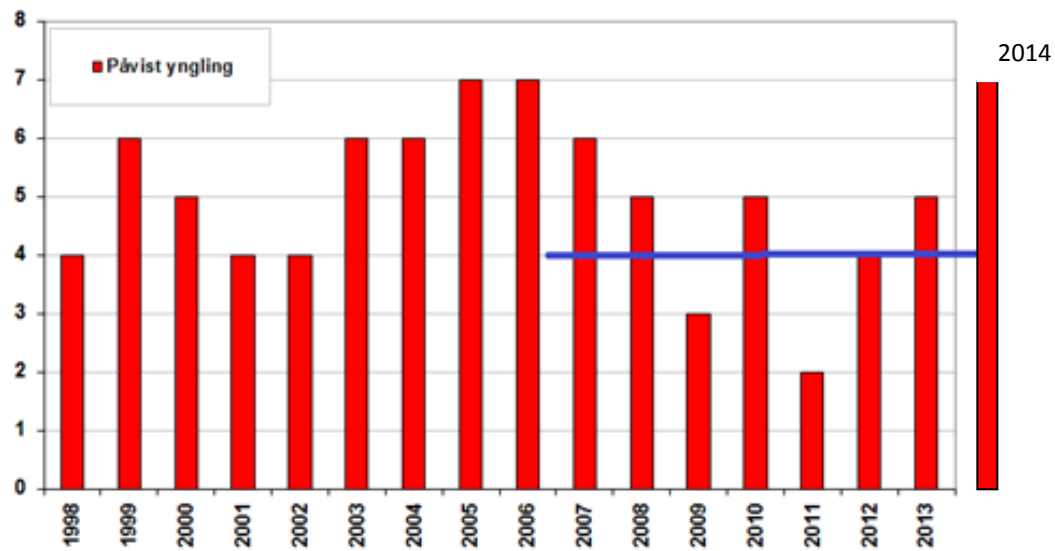

Fig 1. Antall ynglinger av jerv i region 3 fram til 2013 (foreløpige tall for 2014)

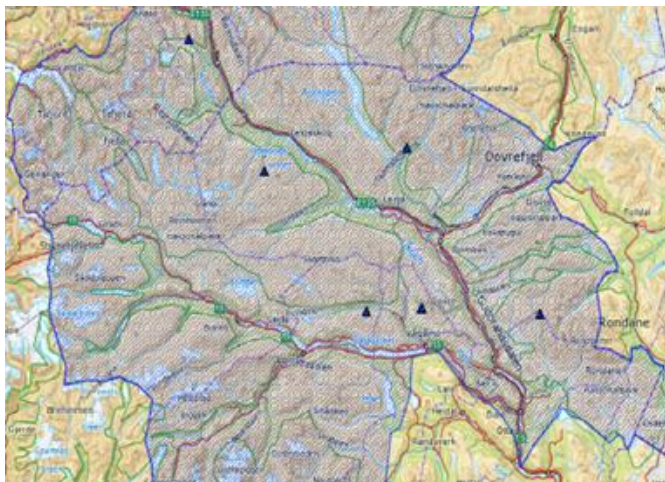

Fig 2. Registrerte ynglinger i 2013

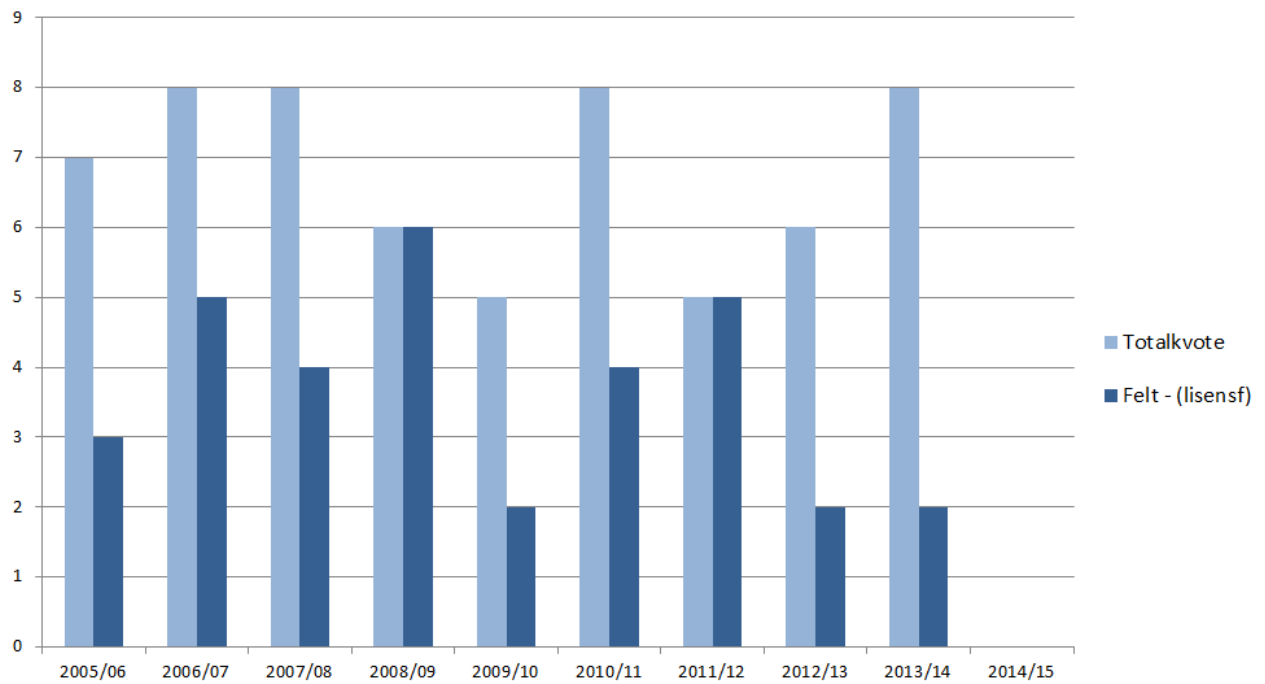

Fig 4. Kvoter lisensfelling og antall felt jerv Oppland/region 3. Det er felt ett dyr på skadefelling i 2013 som er belastet lisensfellingskvoten i tillegg til de to i fig.

Jaktår	89/90	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	Sum
Gaupe	Skadefelling																										0
	Kvotejakt	3			0	0	2	4	5	11	14	9	10	12	5	1	1	3	6	11	10	9	11	5	8	11	151
	Trafikk-drept						2	1	1	1	1	4	2		1					1		1		1			16
	Illegalt uttak																										0
	Sykdom																					1					1
	Ukjent																1										1
	Sum	3					4	5	6	12	15	13	12	12	5	2	2	3	6	11	11	9	13	5	9	11	169
Jerv	Skadefelling															1		1	2					5	2		11
	Lisensfelling									2	2	0	1	2	4	3	3	5	4	6	2	4	5	2	2		47
	Hi-uttak										3							3	7	6						8	27
	Trafikk-drept																										0
	Illegalt uttak		2									1				3											6
	Ukjent																1						1				1
	Sum		2							2	2	3	2	2	4	7	4	9	13	12	2	4	6	7	4		85
Ulv	Skadefelling											2						1			2	2		1	2	2	12
	Trafikk-drept																1							1			2
	Lisensfelling																										0
	Nødverge																					1					1
	Illegalt uttak	1																									1
	Sum	1										2					1	1			2	3		1	3	2	16
Bjørn	Skadefelling																		1	1		2	2	1	1	2	10
	Trafikk-drept																										0
	Lisensfelling																				1						1
	Annet				1**																						1
	Sum				1														1	1	1	2	2	1	1	2	12

**Død under forsøk på flytting

Tap av bufe på utmarksbeite erstattet som skade av jerv økte med i overkant av 700 sau og lam. De påviste skadene voldt av jerv gikk opp fra 125 til 145 dyr fra 2012 til 2013. Det er ikke påvist at har drept tamrein siden 2009 (ett tilfelle, samt ett i 2008). Det er ett skadetilfelle i 2013 og 2014 med «jerv usikker» som konklusjon.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Gaupe	1209	820	713	1402	1479	1507	1461	1321	2079	1437	1070	1346
Jerv	4086	3640	2816	2753	3306	2720	2079	1445	1461	2703	1927	2650
Bjørn	221	160	356	349	495	836	691	798	691	614	314	667
Ulv	289	8	34	0	36	28	9	332	9	0	444	727
Kongeørn	105	66	103	87	41	120	105	151	105	228	433	451
Freda rovvilt	5	64	114	179	311	274	86	212	86	42	157	56
Totalt	5915	4758	4136	4770	5668	5485	4431	4259	4431	5029	4345	5897

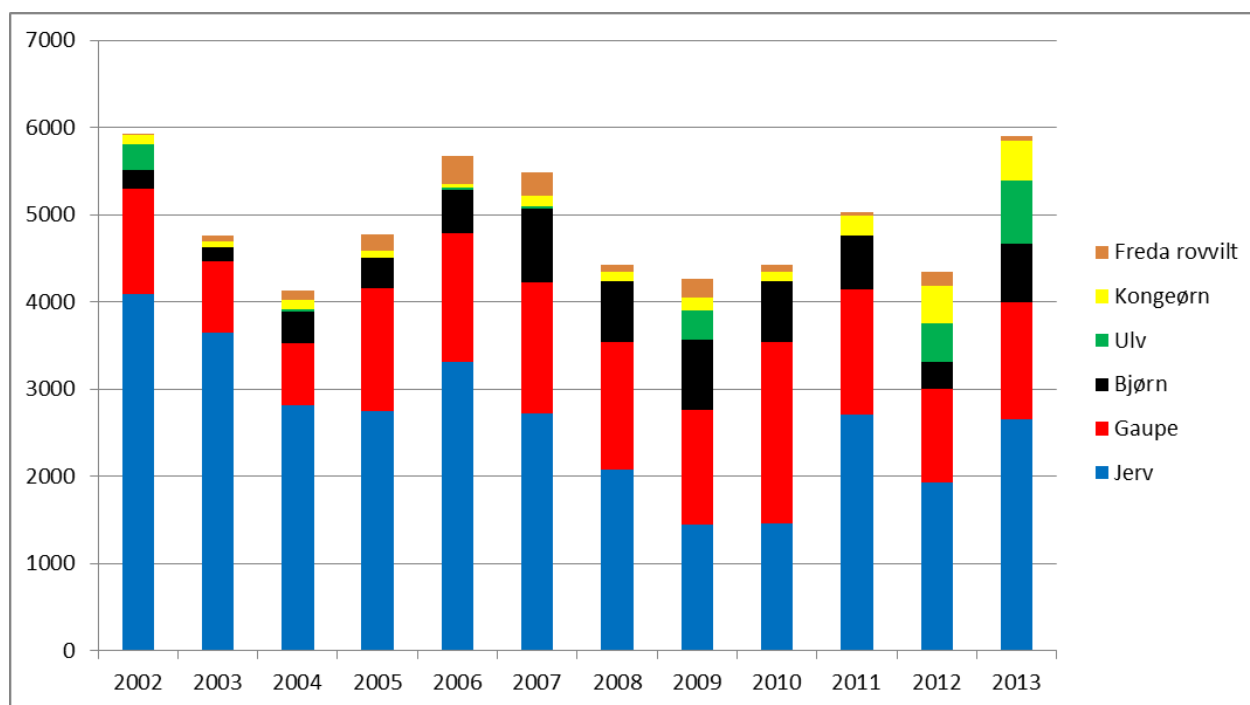

Fig 5. Antall dyr erstattet som drept av rovvilt fordelt på art.

Tab 5. Tamrein erstattet som rovviltskade fordelt på ulike rovviltarter i Oppland 2002-2013

	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 08	2008/ 2009	2009/201 0..	2010/ 11	2011/ 12	2012/ 13
Gaupe	0	0	0	0	5	2	9	6	15	9	7
Jerv	20	20	9	10	10	24	40	22	10	8	51
Bjørn	0	0	0	0	0	0	0	0			
Ulv	0	0	0	0	0	0	0	0			
Kongeørn	1	20	17	10	15	12	19	26	21	22	70
Freda rovvilt	0	0	0	0	0	0	0	0			
Totalt	21	40	26	20	30	38	68	54	46	39	128

Tab 6. Sau påvist tatt av jerv i Oppland 2002-2014 (2014 pr 18. juni))

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sau påvist tatt av jerv	283	258	211	169	232	178	89	63	158	193	125	145	-

Kommunene med størst tap til jerv de enere årene har vært Lesja, Ringebu, Dovre, Nord-Fron og Skjåk.

Tab 7. Erstatningsoppgjøret 2013

	Erstattet tap 2013																
	Gaupe		Jerv		Bjørn		Ulv		Kongeor n		Fredet rovvilt		Totalt erstattet		Tap over normaltap		
Beitekomm une	sau	lam	sau	lam	sau	lam	sau	lam	sau	lam	sa u	lam	sau	lam	sau	lam	Sum erstatning kr
Lillehammer	0	6	0	0	13	14	0	0	0	0	2	6	15	26	17	32	114714
Gjøvik	9	84	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	84	31	118	185676
Dovre	2	15	46	659	0	0	8	87	0	27	0	0	56	788	87	817	1802540
Lesja	0	0	62	477	0	0	0	0	0	49	0	0	62	526	99	623	1300000
Skjåk	0	0	5	93	0	0	0	0	0	6	0	0	5	99	9	128	202988
Lom	0	12	2	96	0	0	0	0	0	41	0	0	2	149	10	170	297336
Vågå	3	20	8	183	0	0	0	0	0	11	0	2	11	216	12	243	453485
Nord-Fron	3	38	13	248	9	16	28	119	0	10	0	0	53	431	88	495	1043603
Sel	11	90	10	83	0	0	0	0	0	0	1	0	22	173	46	237	420607
Sør-Fron	4	48	31	226	42	35	21	39	0	19	0	1	98	368	128	412	1120651
Ringebu	0	8	6	122	138	217	2	2	0	7	2	7	148	363	159	404	1349191
Øyer	0	4	4	80	81	98	16	94	0	1	3	6	104	283	110	278	1019791
Gausdal	13	75	0	14	0	0	4	102	0	115	0	0	17	306	46	388	641515
Østre Toten	13	123	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	123	37	170	282421
Vestre Toten	3	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	29	9	47	61843
Jevnaker	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	10	13147
Lunner	6	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	33	12	44	81858
Gran	12	65	0	0	0	0	5	46	0	0	0	0	17	111	41	145	283035
Søndre Land	2	84	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	84	8	112	166536
Nordre Land	13	261	0	0	0	0	0	0	0	114	0	26	13	401	29	468	819867
Sør-Aurdal	11	102	0	0	0	0	0	0	0	42	0	0	11	144	36	173	321083
Etnedal	1	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	6	3	6	12427
Nord-Aurdal	2	39	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	2	42	4	45	79843
Vestre Slidre	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	10	13363
Øystre Slidre	1	0	7	157	0	0	33	113	0	0	0	0	41	270	41	270	728487
Vang	7	57	0	13	0	0	2	6	0	0	0	0	9	76	19	89	186425
Sum	116	1213	194	2451	283	380	119	608	0	445	8	48	720	5145	1081	5934	13002432

Beitekommune	Ant. dyr erstatt	Antall dok/antall	Antall dok pr ers	Erstattet i 2012	Diff 2012 og 2011
Lillehammer	41	3	13,7	32	9
Gjøvik	93	2	46,5	38	55
Dovre	844	62	13,6	431	413
Lesja	588	12	49,0	871	-283
Skjåk	104	1	104,0	141	-37
Lom	151	10	15,1	121	30
Vågå	227	17	13,4	89	138
Nord-Fron	484	88	5,5	182	302
Sel	195	7	27,9	184	11
Sør-Fron	466	28	16,6	295	171
Ringebu	511	56	9,1	367	144
Øyer	387	120	3,2	50	337
Gausdal	323	37	8,7	318	5
Østre Toten	136	1	136,0	111	25
Vestre Toten	32	0	0,0	24	8
Jevnaker	7	0	0,0	12	-5
Lunner	39	0	0,0	41	-2
Gran	128	2	64,0	86	42
Søndre Land	86	4	21,5	89	-3
Nordre Land	414	43	9,6	216	198
Sør-Aurdal	155	8	19,4	197	-42
Etnedal	7	1	7,0	28	-21
Nord-Aurdal	44	7	6,3	27	17
Vestre Slidre	7	0	0,0	17	-10
Øystre Slidre	311	42	7,4	292	19
Vang	85	10	8,5	86	-1
Sum					

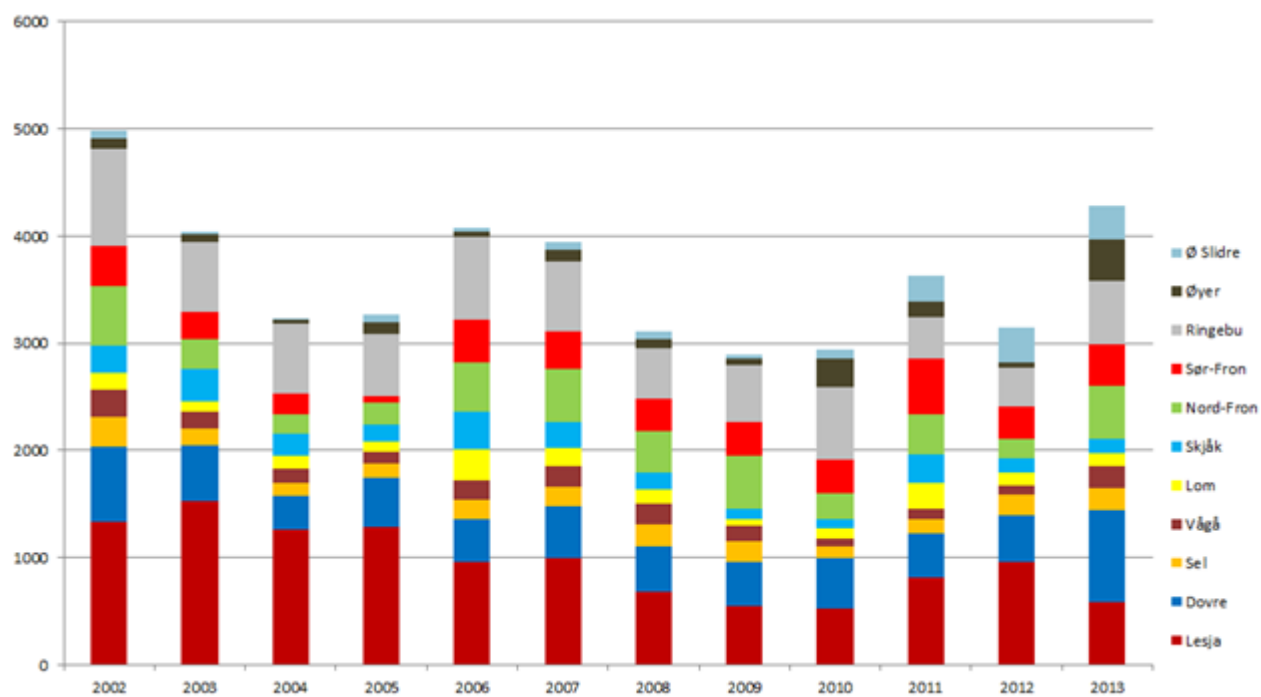

Fig 6. Tap i kommuner med årvisse tap til jerv. Jerv utgjør fra 50-90 % av tap i disse kommunene.

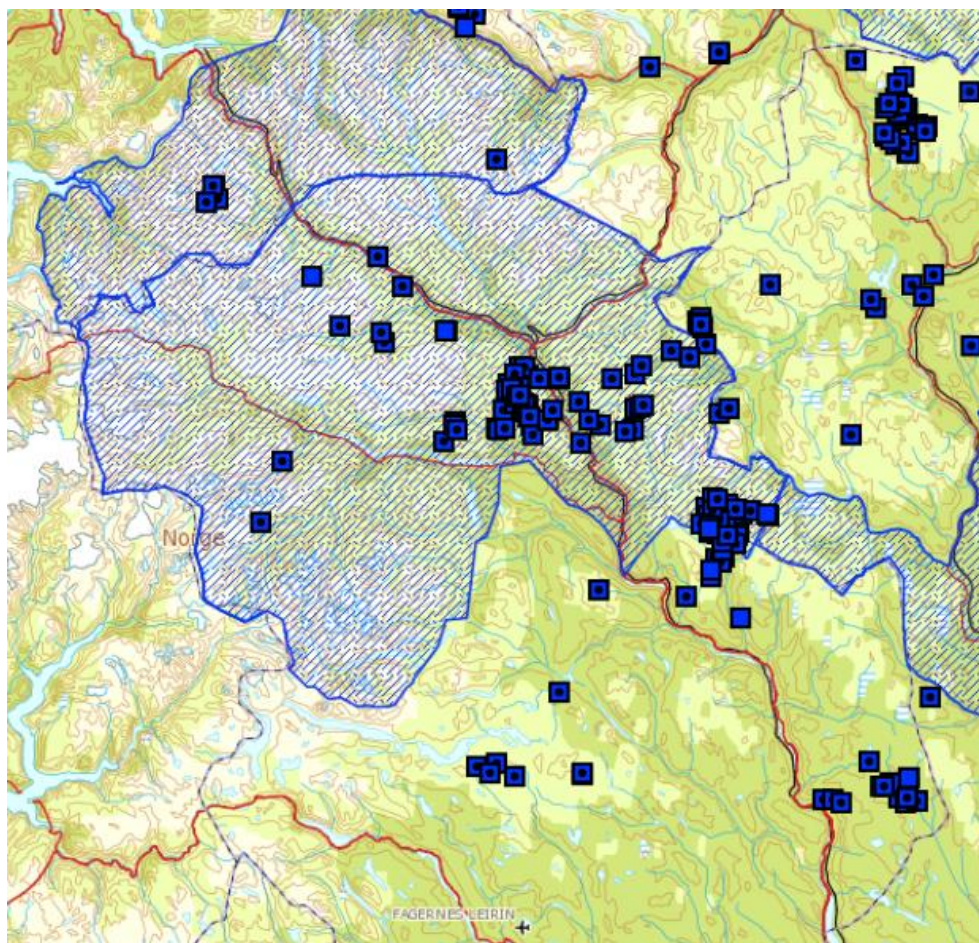

Fig 7. Skader av jerv 2013 (145)

De største tapene av sau til jerv skjer erfaringsmessig sent i beitesesongen. Det er derfor ikke mulig å si noe om hvordan årets tap i fylket blir.

Innsamling av DNA – jervskit.

I henhold til det nasjonale overvåkningsprogrammet for overvåking av rovvilt samler SNOs feltpersonell inn jervskit for DNA analyse. Dette skjer i perioden 1. feb – ca 15 mai. I 2008 ble det samlet inn 133 møkkprøver. For 2009 var dette tallet 43, dvs en betydelig nedgang. For 2010 er dette antallet økt noe igjen til 58 møkkprøver.

For 2011 67 møkk og hårprøver.

For 2012 er tallet ca 150-160 prøver.

For 2013: er tallet 97 analyserbare prøver

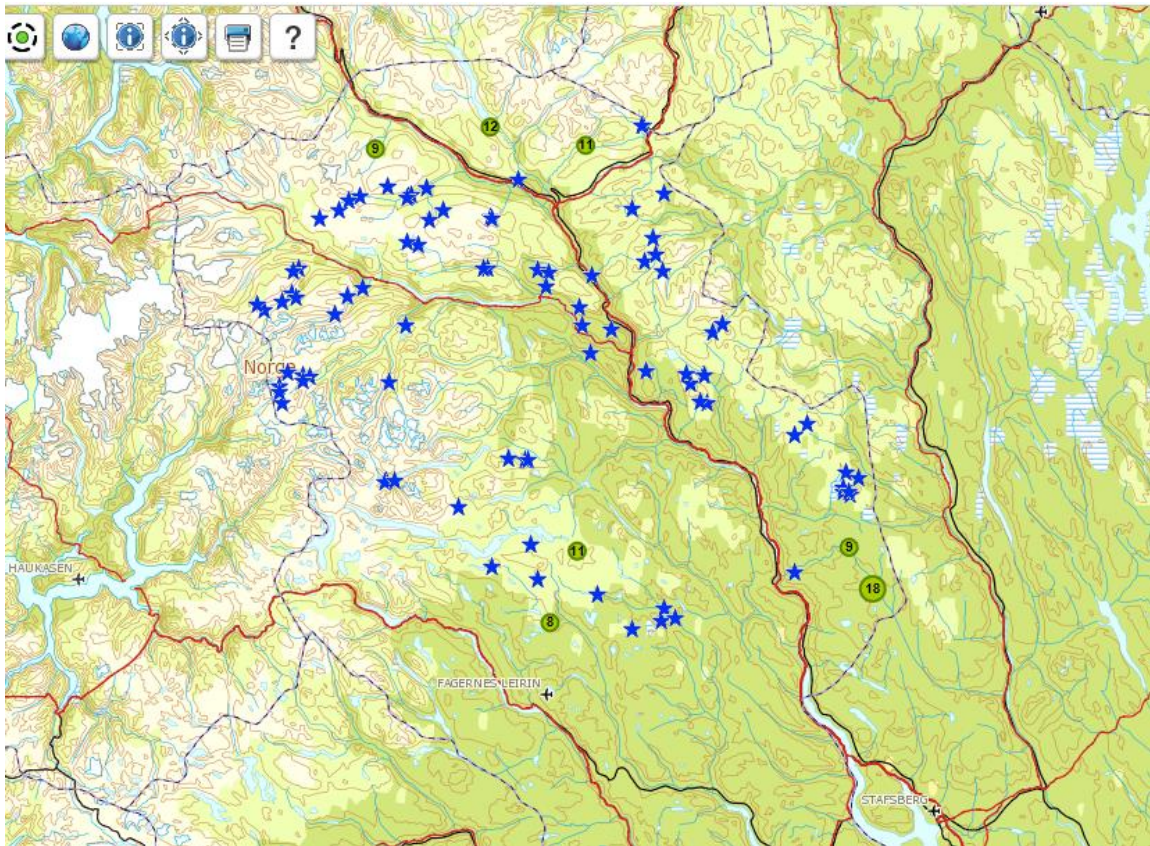

Fig 8. Det ble innsamlet DNA fra 25 ulike individer i 2013.

Vurderinger/vedtak i naboregioner (må sjekkes her)

Region 6

- ikke klart

Skr region 2 (Buskerud m m)

- ikke klart

Nemnda i region 5:

- ikke klart

Skr. i region 1:

- 8 dyr

Forvaltningsplanen for region 3

Fra nemndas forvaltningsplan:

Mål og geografisk differensiering

Det vises til kap. 6.1.1 om prioritert jerveområde i Oppland. Region 3 skal ha 4 ynglinger av jerv årlig.

Tiltak

- *Lisensfelling*
 - Lisensfelling skal være innrettes slik at uttaket blir høyere i de beiteprioriterte områdene enn innenfor jerveprioritert område. Det er allikevel slik at det skal være mulig å gjennomføre lisensfelling innenfor jerveprioritert område, dersom bestandsforholdene tilsier det. Innenfor beiteprioriterte områder bør uttaket av jerv være høyere i de områdene der tettheten av beitedyr er størst.
 - Lisensfelling skal benyttes som virkemiddel til å forvalte jervebestanden mot bestandsmålet.
 - Dersom lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling skal rovviltnemnda ta initiativ ovenfor Miljødirektoratet, som vurderer hvor og hvordan resterende lisenskvote skal tas ut. Direktoratet har myndighet til å fatte vedtak, men vurderingen skjer i dialog med rovviltnemndene. Uttaket skal gjøres mot slutten av lisensfellingsperioden og beiteprioriterte områder, samt områder med høyt skadeomfang vil få høy prioritet.

Oppsummering og tilrådning

Kort oppsummering av grunnlagsdata for jerv:

- *antall ynglinger har økt fra 5 i 2013 til 7 i 2014 (6,4x7=45 indiv i gj snitt bestand)*
- *25 individ påvist gj. DNA i 2013*
- *Skadenivå (påviste skader) har økt fra 125 til 145*
- *Erstattet tap som jerveskade har økt med 700 sau/lam fra 2012 til 2013*
- *Det er foretatt 3 hiuttak, men 2 voksne hunndyr ble ikke avlivet,*
- *Manglende uttelling på fjorårets lisensfelling der kun 3 dyr ble tatt ut av totalkvote på 8 dyr.*

Om rovviltnemndas myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling av jerv

Den nasjonale bestandsmålsettingen for jerv i region 3 – Oppland er 4 årlige ynglinger. Fylkesmannen viser til oppsummeringene fra overvåkingsprogrammet om ynglinger av jerv i årene 2011-2013, der det fastslås at gjennomsnittet er beregnet til 3,7 årlige ynglinger. Ut fra overvåkingsprogrammets oppsummering ligger jervebestanden i Oppland på/over det fastsatte bestandsmålet for regionen. Rovviltnemnda har da myndighet til å fatte vedtak om kvote og områder for lisensfelling av jerv i jaktåret 2014/15.

Åpning for lisensfelling av jerv og fastsetting av kvote

Ved vurdering av kvote for lisensfelling skal rovviltnemnda ifølge kommentarene til § 7, gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for

regionen. Ved fastsetting av kvote for lisensfelling må nemnda også ta i betraktning naturlig dødelighet og andre dødsårsaker som må forventes gjennom et år.

Ut fra bestandsmålet for jerv, status og utvikling for jervebestanden, herunder registrert effekt på bestanden av kjent avgang tidligere år, anbefaler Fylkesmannen en totalkvote på 10 jerv under lisensfelling i 2014/2015. Vi anbefaler at det settes en hunndyrkvote på 4 hunndyr (uavhengig av alder). Dersom det skjer irregulær avgang (jf. § 2e) av jerv etter at saksframstillingen er sendt ut, vil Fylkesmannen i vedtaksmøtet kommentere hvilken innvirkning dette har for vårt forslag til kvote.

Avgrensning av fellingsområde og jaktregioner

Vi tilrår å dele inn fellingsområder i tråd med den geografiske differensieringen gitt i forvaltningsplanen, og fordele kvoten ut fra forvaltningsplanens føringer og bestandssituasjonen:

Lisensområde A: Jerveprioritert område jfr kart: 4 dyr.

Lisensområde B: resten av fylket: 4 dyr

Videre er 2 dyr et tilleggsdyr som kan fordeles undervegs i løpet av lisensfellingsperioden.

Figur 9. Forslag til avgrensning av lisensområder i region 3/Oppland

Vi ønsker også at øvrig organisering underveis i lisensperioden som styring av uttak ved innskrenking av områder o. l. skal avklares med leder i nemnda.

Vilkår og retningslinjer for tildeling av lisenser. Kommunikasjon og rapportering.

Rovviltnemnda kan i henhold til § 15 fastsette vilkår for tildeling av lisenser, utover de vilkår som er fastsatt i forskriften. Vi anbefaler ikke at det settes vilkår for tildeling av lisens, utover de som er fastsatt i forskriftsverket.

Rovviltnemnda kan i henhold til § 15, delegere myndighet til Fylkesmannen for fastsetting av ytterligere vilkår for tildeling av lisenser, særlige rutiner for kommunikasjon og sikker rapportering om felte dyr. Fylkesmannen anbefaler at vi viderefører rutinene for rapportering fra 2011/2012.

Vurdering av miljørettslige prinsipper

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, som i slike vedtak som her.

Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Vi viser i den forbindelse til beskrivelsen av bestandssituasjonene i dette saksframlegget, som er hentet fra Rovdata, samt til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Sekretariatet vurderer at et ev. uttak opp til kvotestørrelsen er forsvarlig ut fra bestandsmålsettingen for jerv. Det er i den forbindelse lagt vekt på kunnskap fra de skandinaviske forskningsprosjektene på rovvilt de siste årene. I tilrådingene er det også lagt vekt på erfaringene med tidligere års kvoter for betinget skadefelling. Sekretariatet anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. Førre-var-prinsippet i § 9 kommer i hovedsak til anvendelse der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. Kunnskapen er i dette tilfellet god, og sekretariatet tillegger derfor førre-var-prinsippet liten vekt i denne saken. Det foreligger god kunnskap om den samla belastningen som de store rovdyrene utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Det er god kunnskap om ulike dødsårsaker og overlevelsen hos de fire artene, og det er tatt hensyn til dette i tilrådingen om kvotene. Vedtaket gjelder felling av rovvilt og sekretariatet anser at § 11 (prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver) ikke er relevant i denne saken. Sekretariatet anser § 12 (prinsippet om miljøforsvarlige teknikker, driftsmetoder og lokalisering) er lite aktuelt i dette vedtaket, men viser til at det ved kvotefordeling er lagt vekt på prinsippet om geografisk differensiert forvaltning i tråd med forvaltningsplanen.

Forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 3 viser til den nasjonale målsettingen om 4 årlige ynglinger av jerv i region 3/Oppland. Rovviltnemnda konstaterer at jervebestanden ligger på/over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for region 3, jf. oversikt av sept. 2013 fra det nasjonale overvåkingsprogrammet. Nemnda har således myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling, jf. §§ 4, 7 og 8 i rovviltforskriften.

Sekretariatet tilrår at det fastsettes en kvote for lisensfelling av jerv til 10 dyr, hvorav maksimalt 4 hunndyr (uavhengig av alder). Det åpnes for felling med delkvoter i lisensområder som samsvarer med den geografiske differensieringen i forvaltningsplanen:

Lisensområde A: Langs kommunegrensa mellom Vang/Øystre Slidre og Lom/Vågå, videre langs Rv51 til Vågåvatnet/Otta og deretter Otta og Gudbrandsdalslågen sørover til Otta. Deretter langs kommunegrensa mellom Sel og Nord-Fron til nasjonalparkgrensa for Rondane nasjonalpark, og denne følges til fylkesgrensa mot Hedmark : **4 dyr**

Lisensområde B: resten av fylket: **4 dyr**

2 dyr som tilleggsdyr som kan fordeles undervegs i lisensfellingsperioden.

Eventuelle endringer av områdegrenser og fordeling av gjenværende kvote underveis i fellingsperioden skal sekretariatet avklare med leder av nemnda.

Fylkesmannen har ansvar for rapportering/informasjon i samband med lisensfelling. (jf forskriftens § 15, siste ledd). Dette gjelder informasjon om gjenværende kvote og mottak av meldinger om påskutte og felte dyr via telefonsvarer (Fylkesmannens rovvilttelefon).

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10, jf. §§ 1 og 3. Nemnda viser til sekretariatet sin innstilling når det gjelder bakgrunn og begrunnelse for vedtaket.